

ZASLUŽNI PROFESOR PROF. DR. JOŽE HLEBANJA

Prof. Hlebanja je sklenil svojo pot v dolini pod Špikom. Gospodar življenja mu je namenil zadnje poglede na Martuljkovo skupino, kakor jo je spoznaval z drobcenimi očmi daljnega 31. marca 1926. Njegova življenjska pot je lahko zgled mladi generaciji, ki vstopa v življenje 21. stoletja. Srednji Vrh, petstoletna domačija klenega rodu Hlebanjevih, je bil njegov pravi dom. V strmih rebrih se je kalil trden značaj Slovenca, domoljuba.

Prof. dr. Jože Hlebanja

Štiriletno osnovno šolo je končal v Kranjski Gori, nižjo srednjo šolo pa leta 1940 tik pred vojno na Jesenicah. V letu 1941 se je vpisal na Tehniško srednjo šolo, oddelek strojništvo, v Ljubljani, sedanja Aškerčeva ulica. Zaradi italijanske okupacije Ljubljane in ker je bil doma s Srednjega Vrha (nemška cona), je moral srednjo šolo nadaljevati v Celovcu, kjer je leta 1943 zaključil tretji letnik.

V Celovcu in v povezavi z domačim krajem se je kmalu priključil NOB, kjer je bil sprejet kot mladinec v SKOJ. Januarja 1944 je odšel v partizane, deloval je kot terenec, aprila je bil sprejet v KP in kmalu nato ujet ter odpeljan v Begunje. Junija 1944 so partizani minirali hotel Park. Bil je med stotimi, ki so jih pripeljali na Bled na streljanje. Streljanje je bilo odpovedano tik pred izvršitvijo. Štirikrat je bil obsojen na smrt in štirikrat je Go-

spodar življenja odločil, da ostane živ. V avgustu 1944 je bil odpeljan v Mauthausen. V taborišču se je vključil v Jugoslovanski nacionalni komite Mauthausen in bil član borbene trojke za osvoboditev taborišča, če bi esesovci začeli z likvidacijami ob osvoboditvi. V domovino se je vrnil junija 1945 z glavnim transportom. Po vrnitvi se je javil na delo v železarni Jesenice. Spomladi leta 1946 je zaključil srednjo šolo v Ljubljani in se v septembru vpisal na Tehniško fakulteto za strojništvo v Ljubljani. Že leta 1947 je postal demonstrator pri prof. Kuhlju za predmete Mehanika in Trdnost.

V Ljubljani je spoznal ženo Olgo in začel leta 1949 ustvarjati družino. Iskanje rešitev v konstruiranju in preživljanje družine sta ga usmerila v biro prof. Kovačca. Bil je čas, ko se je tako delo v okviru fakultete spodbujalo in je bilo dovoljeno. Študij je končal 29. julija 1952 z diplomom št. 49. Istega leta je postal asistent pri predmetih Transportne naprave in Jeklene konstrukcije.

Kot prepričan domoljub, socialno čuteč, vzoren mož, oče, ki je v skrbi za družino delal na fakulteti in v biroju prof. Kovačca, je zaradi stroke izgubil občutek za politično delo. Sledila je odločitev organov KPS v letu 1952, da ga izključijo z razlogom: član partije se preveč zanima za stroko in manj za družbenopolitično delo. Za nekaj časa je bila njegova akademska kariera zapečatenjena. Leta 1955 se je zaposlil v Metalni Maribor. Postal je projektant in konstruktor številnih dvigalnih naprav: od mestnih do pristaniških žerjavov, dodeljena pa mi je bila tudi gradnja žičnic. Njegovi znani projekti so: tovorna žičnica od rudnika Velenja do TE v Šoštanju, osebna žičnica na Pohorje in kasneje žičnica na Sljemen pri Zagrebu, na Popovo Šapko iz Tetova, žičnica v Sarajevu itd. Zaradi uspešnega dela pri izdelavi prej omenjenih projektov je bil leta 1959 povabljen nazaj na fakulteto, kar je za današnje razmere nepojmljivo. Izveden je bil razpis za univerzitetnega učitelja, na katerega se je javil in kot docent prevzel predmet Strojni elementi. Predmet je v celoti zasnoval in začel predavati v študijskem letu 1959/60, ko se je preselil nazaj v Ljubljano.

Prof. Hlebanja je pripadal generaciji povojnih graditeljev gospodarskih objektov in opreme, zato ni imel možnosti neprekinjenega študija, kaj šele spoznavati stroko brez industrijske prakse. To načelo je bilo in je še danes logika razvoja profesorkega kadra po svetu in za to se je zavzemal ves čas. Ob velikih službenih obveznostih se je intenzivno posvetil študiju zobnikov in tako leta 1967 branil doktorsko disertacijo z naslovom: Uporabnost cikličnih krivulj za boke zob zobnikov. Po opravljenem doktoratu je bil izvoljen v naziv izrednega in kasneje v rednega profesorja. Ob upokojitvi mu je Univerza v Ljubljani dodelila naslov zaslužni profesor.

Ciklične krivulje in iz njih izpeljano S-ozobje (krivulja dotikalnih točk v obliki črke S) se med njegovimi študenti imenujejo kar H-ozobje. Do svojih zadnjih dni je pripravljala različne verzije rešitev cikličnih krivulj. Po ozobju ga pozna svetovna strokovna javnost. Izpeljave matematike zakona ozobja je izvajal dosledno in dokazal prednosti na nešteti področjih.

Iskrivost v idejah, zavezanost resnemu delu, trdnemu izražanju stališč so bila načela prof. Hlebanja na vseh funkcijah, ki jih je prevzemal in re-

sno izvajal. Bil je zavzet pri gradnji nove fakultete. Sam je večkrat dejal, da mu »kolegi« niso odpustili jasnih stališč in zato so mu dopustili, da je imel najvišjo funkcijo kot prodekan.

Njegovi sodelavci ga poznamo kot dobrohotnega vodjo, ki nam je v iskanju rešitve vedno prišel nasproti z argumenti in logiko narave in nam tako izkazoval doživeto življenjsko širino človeka, ki je prevečkrat doživljal krivične obsodbe sopotnikov in se je zato raje umaknil v svoj ožji krog.

Vedno je poslušal vse strani in se po opredelitvi zavzel za vsakega posameznika ali skupino vedno tako, da je pokazal trdno, verodostojno stališče in oceno. Če je prepoznal resnico in jasno besedo, se ni nikoli umaknil. Znal je oceniti, ali je zavzetost za določeno idejo upravičena ali ne. Vsi, ki smo ga spoznali in sodelovali z njim, smo v njem prepoznali neverjetno karizmo, priznana doma in v tujini.

Sodelovanje z njim je bilo tudi v poznih letih velika duhovna dobrina, ki so jo spoznali mnogi sodobniki in njegovi študentje, sodelavci. In takega bomo ohranili v spominu.

Prof. dr. Jože Duhovnik

ZNANSTVENE IN STROKOVNE PRIREDITVE

21st International Sealing Conference –
20-ta mednarodna konferenca o tesnjenju –
Stuttgart 2022

12. in 13. 10. 2022 | Stuttgart

Organizatorja:

- ▶ Institute of Machine Components (IMA) of the University of Stuttgart – PD Dr.-Ing. habil. Frank Bauer,
- ▶ VDMA – Fluid Power.

Moto konference:

- ▶ Tehnologija tesnjenja – stara šola, novi dosežki

Tematika:

- ▶ Statična tesnila,
- ▶ Rotacijske gredne tesnilke,

- ▶ Tesnilke za semintjakajšnje gibanje (hidravlika-pnevmatika),
- ▶ Osnovne tesnilne tehnike,
- ▶ Mehanska tesnila,
- ▶ Materiali in površinska tehnika,
- ▶ Varčevanje z energijo, trenje, obraba,
- ▶ Standardizacija, patenti, zakonodaja, preskušanje,
- ▶ Uporaba in izkušnje.

Informacije – kontakti:

- ▶ Fluid Power Association within the VDMA, 21st ISC; dr. Maximilian Hartmann, Lyoner Str. 18, 60498 Frankfurt/Main, Germany; tel.: +49 (0) 6966063-1513; e-pošta: maximilian.hartmann@vdma.org